

BBABAC – bacheloroppgave 2023 vår

Bacheloroppgave

Biologiske barn av fosterforeldre



Universitetet
i Stavanger

Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Bachelor i barnevern

Universitetet i Stavanger
mars 2023

Kandidatnummer: 6005

Antall ord: 9991

Innholdsfortegnelse

1.0 Innledning	2
1.1 Bakgrunn for valg av tema	2
1.2 Formålet med oppgaven og problemstilling	3
2.0 Faglig kunnskap	3
2.1 Begrepsavklaring.....	3
2.1.1 Fosterhjem.....	3
2.1.2 Fosterforeldre	3
2.1.3 Biologiske barn.....	4
2.1.4 Fostersøsken.....	4
2.2 Relevant teori og forskning.....	4
2.2.1 Barnets rett til medvirkning.....	4
2.2.2 Barnets beste	5
2.2.2 Resiliens – Risiko- og beskyttelsesfaktorer.....	5
2.2.3 Barneperspektiv og barnets perspektiv	6
3.0 Metode	7
3.1 Litteraturstudie som metode	7
3.2 Datainnsamling.....	8
3.2.1 Innledende litteratursøk	8
3.2.2 Problemstilling og PICO skjema	8
3.2.3 Databaser og inklusjonskriterier.....	8
3.2.4 Søkestrategi.....	9
3.3 Analysen	11
3.4 Studiens troverdighet	13
4.0 Funn	14
4.1 Biologiske barns opplevelse av deltagelse i beslutningen om å bli fosterfamilie.....	14
4.2 Biologiske barns opplevelser med å være en fosterfamilie.....	15
4.2.1 Tap av oppmerksomhet og å bli usynliggjort	15
4.2.2 Unnlater å snakke med foreldre i frykt for å belaste dem.....	16
4.2.3 Stolte bidragsytere – engasjerer seg med varme og omsorg.....	16
4.3 Oppfølging fra barneverntjenesten	17
5.0 Diskusjon av resultatene	17
5.1 Viktigheten av å føle seg delaktig i beslutningen om å bli fosterhjem.....	17
5.2 Tap av oppmerksomhet og usynlighet – hvordan føles det for barnet.....	18
5.3 Unnlater å snakke med foreldrene i frykt for å gi dem belastninger, og hva som skjer med fosterbarnet..	20
5.4 Stolte bidragsytere i fosterhjemsoppdraget – det trengs anerkjennelse for det!	20
5.5 Oppfølging fra barneverntjenesten	21
6.0 Konklusjon	23
7.0 Kilder	25
Vedlegg	29

1.0 Innledning

I 2021 var omtrent 13 000 barn plassert i fosterhjem (SSB, 2022). Barn og unge i fosterhjem bor ofte i private hjem hvor det også bor biologiske barn. I følge Knutsen (2014) hadde ca. 80% av fosterforeldrene ett eller flere egne barn (s. 22). Fosterbarn kan ha med seg vonde erfaringer fra omsorgssvikt som de tar med seg inn i sin nye fosterfamilie (Gundersen & Jessen, 2020, s. 202). Fosterbarn kan ha behov for ekstra oppmerksomhet fra fosterforeldrene, noe som kan gå på bekostning av at biologiske barn får mindre tid og oppmerksomhet fra sine foreldre. Når en familie blir fosterhjem kan det oppstå endringer i familien som også de biologiske barna omfattes av. Nye relasjoner dannes, og barn kan ha ulike opplevelser og erfaringer med den nye familiesituasjonen. Hvordan dette vil oppleves for det biologiske barnet vil variere ut i fra alder, familiesammensetting, kjønn og familierelasjon (Höjer, 2003, s. 8; Revheim, 2019, s. 130-131). Situasjonen vil også påvirkes av fosterbarnet og hvordan fosterbarnet tilpasser seg familien. Revheim (2018) forklarer det slik at “fosterforeldrenes egne barn risikerer å tape konkurransen om oppmerksomhet og kan reagere med sjalusi, sinne, sosial tilbaketrekning, og lavt selvbilde” (s. 183). Derimot opplever ikke alle det slik, og biologiske barn forteller også om positive sider ved å ha fostersøsken (Possick. et. al, 2022, Njøs & Seim, 2018; Revheim, 2019)

1.1 Bakgrunn for valg av tema

Det foreligger mye forskning om fosterforeldre og fosterbarn. Imidlertid finnes det mindre nyere forskning omkring biologiske barn og deres opplevelser med å vokse opp med fostersøsken. Forskning kan bidra til å belyse tema, utbredelse av nye og bedre tiltak, gi en innsikt i hvordan biologiske barn opplever det å vokse opp i fosterhjem og veiledning til hvordan barneverntjenesten og foreldre best mulig kan ivareta dem.

I tillegg engasjerer fosterhjemsomsorgen meg fordi jeg selv har vokst opp med fostersøsken. Jeg og familien min har opplevd akutt plasseringer, angstproblematikk, alvorlige psykiske lidelser, seksuell atferd og skole vegring. I tiden familien min var fosterhjem opplevde jeg barnevernsansatte komme inn og ut dørene i hjemmet vårt, på grunn samtaler med fosterbarnet. Det var ingen fra barneverntjenesten som viste interesse for meg eller spurte meg hvordan jeg opplevde det å få fostersøsken eller hvordan jeg hadde det. På bakgrunn av egne erfaringer og nysgjerrighet, benytter jeg anledningen til å utforske tema.

1.2 Formålet med oppgaven og problemstilling

Formålet med oppgaven er å få mer kunnskap om hvilke opplevelser de biologiske barna har når de vokser opp og bor sammen med fostersøsken. I tillegg ønsker jeg å få et overblikk over eksisterende forskning og gå litt dypere i funnene. Derfor har jeg formulert følgende problemstilling:

Hvilke erfaringer har biologiske barn med å vokse opp i fosterhjem?

2.0 Faglig kunnskap

2.1 Begrepsavklaring

I dette avsnittet definerer jeg noen sentrale begreper som jeg bruker jevnt gjennom oppgaven, slik at jeg og du som leser skal ha en felles forståelse for hva jeg legger i begrepene.

2.1.1 Fosterhjem

Lov om barnevern (bvl.) av 18.juni nr. 97 definerer fosterhjem som “private hjem som ivaretar omsorgen for barn på grunnlag av vedtak etter denne lov” *jf. Bvl. §9-1*. Bestemmelsen i barnevernloven § 9-1 lyder “fosterforeldre skal ha særlig evne, tid og overskudd til å gi barnet et trygt og godt hjem”. Fosterhjem har til hensikt å være et så normalt hjem som mulig for fosterbarnet.

Det finnes flere typer fosterhjem som statlige fosterhjem, kommunale fosterhjem, forsterkede fosterhjem, ordinære fosterhjem og familie fosterhjem. Jeg går ikke mer detaljert inn på hva de ulike typene fosterhjem innebærer, da jeg ikke anser det som viktig for resultatet av min oppgave. Mitt hovedfokus vil være hvordan de biologiske barna opplever å ha det i fosterhjem, uavhengig av hvilke type fosterhjem det er.

2.1.2 Fosterforeldre

Det stilles krav til fosterforeldre, slik at det med størst sannsynlighet blir en vellykket plassering. Med vellykket plassering mener jeg at det blir en langvarig plassering, hvor fosterbarnet får en positiv utvikling og en stabil omsorgssituasjon. Det er også vesentlig at biologiske barn og øvrig familie trives med den nye familiesammensettingen. Når et fosterhjem godkjennes skal foreldrene ha særlig evne og kompetanse til å gi barn et trygt og godt hjem. I fosterhjemsavtalen står det at:

“fosterforeldrene må ha særleg evne, tid og overskot til å gi barn ein trygg og god heim. Dei må ha ein stabil livssituasjon, alinneleg god helse og gode samarbeidsevner” (Barne- og familiedepartementet, 2021).

Fosterforeldre er personer som tar imot fosterbarn. Som de ikke nødvendigvis er i slekt med eller på andre måter knyttet til hverandre, men de blir oppfostret av fosterforeldrene på lik linje som eventuelt andre biologiske barn i hjemmet.

2.1.3 Biologiske barn

Med begrepet biologiske barn er det fosterforeldrenes egenfødte barn jeg referer til. Biologiske barn “omfatter alle barn som har sin naturlige tilknytning og tilhørighet i familien” (Revheim, 2019, s. 181). De biologiske barna har bodd hjemme samtidig som fosterbarnet har bodd der i fosterhjem (Øyre, 2012, s. 11).

2.1.4 Fostersøsken

Thompson og McPherson (2011) definerer fostersøsken som et barn som har vært plassert i fosterhjem og har bodd sammen med fosterforeldrenes egne fødte barn, som de ikke har vært i slekt med (s. 51). Når jeg bruker begrepet fosterbarn eller fostersøsken, er det barnet som har flyttet inn i fosterhjemmet jeg viser til.

2.2 Relevant teori og forskning

I dette kapitlet trekker jeg frem teori og empiri som jeg tenker kan bidra til å danne et bakteppe for diskusjon som kommer i kapittel 5.0.

2.2.1 Barnets rett til medvirkning

Barns rett til medvirkning er et belyst tema. Havnen et. al., (2020) gjennomførte en studie om barns medvirkning i barnevernet. Utvalget besto av 1123 barn i alderen 0-17 år, hvor det kom frem at 40% (443) av barna ikke hadde hatt samtale med barnevernet. For de barna over 6 år, var det 73% av barna som hadde hatt samtale med barnevernet – noe som viser at barnevernet oftere prater med eldre enn yngre barn (Havnen et.al., 2020, s. 3).

Biologiske barns rett til medbestemmelse og innflytelse ivaretas av FN's barnekonvensjon. FN's barnekonvensjon ivaretar rettigheter til barn under 18 år (BK, art. 1, 1989). I artikkel 12 fremgår det at barnet skal få mulighet til å danne sine egne synspunkter, og fri rett til å gi uttrykk for disse i alle forhold som vedrører barnet. Barnets rett til medvirkning har også røtter i lov om Grunnlova (grl.). av 17.mai 1814 § 104 som lyder:

«Born har krav på respekt for menneskeverdet sitt. Dei har rett til å bli høyrd i spørsmål som gjeld dei sjølve, og det skal leggjast vekt på meina deira i samsvar med alder og utviklingssteget».

I barnevernloven fremkommer det ikke en formell plikt at barneverntjenesten skal følge opp fosterforeldrenes egne barn, derimot blir barnevernet likevel styrt gjennom Grunnloven, barnekonvensjonen og fosterhjemsavtalen (Barne- og familiedepartementet, 2021). Når fosterhjemmet velger å ta imot et fosterbarn, er det vesentlig at biologiske barna har deltatt i beslutningen, medvirket og at deres mening får tillagt vekt ut i fra alder og modenhet (BK., 1989, Art. 12).

2.2.2 Barnets beste

Barnets beste skal legges til grunn i alt barnevernsarbeid. Det fremkommer i Prop. 106L (2012-2013) lagt frem av Barne,- likestillings- og inkluderingsdepartementet (s. 82). Barnekonvensjonen artikkel 3 fastslår at barnets beste skal legge føringer for handlinger som vedrører barnet (BK., 1989, art. 3). Barnets beste vil variere ut ifra blant annet alder, modenhet og erfaringer. Prinsippet har som hovedoppgave å sikre at alle beslutninger og handlinger som tas vedrørende et barn, skal være til det beste for barnet.

Prinsippet støttes også av Grunnloven § 104 2. ledd som legger til grunn at alle avgjørelser som vedrører barnet skal barnets beste være et grunnleggende hensyn. For å kunne vurdere hva som er til barnets beste forutsetter det at barnevernsarbeideren tar utgangspunkt i barneperspektivet. Det må skapes en forståelse av barneperspektivet og barnets eget perspektiv, altså barnets egne subjektive opplevelser og erfaringer.

2.2.2 Resiliens – Risiko- og beskyttelsesfaktorer

«Resiliens er god fungering tross risiko» (Borge, 2018, s. 18). Begrepet resiliens i barnevern sammenheng knyttes ofte mot barn som har vokst opp i risikofylte miljøer eller på andre måter er utsatt for individuell risiko. For eksempel krig eller sykdom (Borge, 2010). Resiliens kan utarte seg gjennom beskyttelsesfaktorer som befinner seg i miljøet som barnet omgås i. Resiliens kan knyttes opp mot de biologiske barna i et fosterhjem ved at det kan forekomme stressende, høylytte og uforutsigbare situasjoner, og at foreldrene da ikke lenger er like tilgjengelige for egne barn, ettersom fosterbarnet kan ha større omsorgsbehov. I følge Borge

(2010) påvirkes resiliens av gener og miljø (s. 66). Resiliens handler om hvordan barn takler motstand og evner god fungering tross belastede omgivelser og/eller miljø. Det kan påvirkes av forholdet mellom risiko- og beskyttelsesfaktorer (Kvello, 2015).

Risikofaktorer «er en betegnelse på forhold som øker faren for utvikling av psykiske og/eller sosiale vansker» (Kvello, 2015). Alkoholmisbruk, omsorgssvikt og psykiske problemer er eksempler på dette (Borge, 2010, s. 71). Beskyttelsesfaktorer er ikke motpolen, fordi det er mer komplekst enn det. Beskyttelsesfaktorer kan likevel være en beskyttende faktor og dempe faren for risiko. Beskyttelsesfaktor reduserer virkningen man kan få av alvorlig risiko eller stress (Borge, 2010, s. 71). Det påvirkes blant annet av miljø, gener og andre sosiale faktorer. Godt selvbildet er et eksempel på en beskyttelsesfaktor som er viktig for resiliens (Borge, 2010, s. 66), men familieforhold og venner er også faktorer av betydning.

2.2.3 Barneperspektiv og barnets perspektiv

Før i tiden ble barn sett på som noe som tilhørte de voksne, at de gjennomgikk en fase på vei inn i voksenlivet og som et objekt, «becomings». I den sammenheng ble mat, klær, tak over hodet og skole knyttet til barnets beste (Gjedrem, 2018, s.68). I senere tid har synet på barn imidlertid endret seg til at det er mer fokus på barn som aktører i eget liv og blir ansett som «being» (Paulsen & Studsrød, 2019, s. 25-26). «Dette innebærer at barn i større grad blir sett og forstått som aktive og handlende, og at en må ta hensyn til hvordan barnet oppfatter sin egen situasjon og hva barnet mener» (Gjedrem, 2018, s. 68). Det betyr at man i større grad anerkjenner barndommen som en egen livsfase, istedenfor at det bare er en vei mot voksenlivet. I tillegg anerkjenner vi barn som medborgere i samfunnet, med egne rettigheter som også er nedfelt i lovverket. Det er en forutsetning at barnevernsarbeiderne tar utgangspunkt i barneperspektivet for å kunne finne ut hva som er barnets beste. Mennesker har ulik oppfatning av hva barneperspektivet innebærer, blant annet fordi alle mennesker er forskjellige og har ulike forforståelse.

Barneperspektivet handler om hvordan verden ser ut for barnet, hvordan de betrakter det og deres opplevelser. Barnets perspektiv er barnets «egne historier og fortellinger» (Bunkholdt og Kvaran, 2021, 54). Barnet blir aktør i sitt eget liv hvor en er avhengig av å ha samtaler med barnet for å kunne forstå. Jeg velger å anvende disse perspektivene, og fremhever at det er ingen andre enn barnet selv som kan fortelle hvordan de faktisk har det.

3.0 Metode

Thidemann (2019) definerer metode som «den systematiske fremgangsmåten du benytter for å samle inn informasjon og kunnskap for å belyse en problemstilling» (s. 74). Det finnes flere ulike metoder som kan anvendes, også velges metoden som best kan belyse oppgavens problemstilling. Andre ting som for eksempel hvor lang tid man har på oppgaven og hvilke ressurser man har tilgjengelig kan også påvirke valget av metode. Den valgte metoden skal hjelpe oss å samle inn den dataen vi behøver (Dalland, 2020, s. 54).

Det er vanlig å skille mellom tre metoder, litteratur-, kvalitativ- og kvantitativ studie. En kvalitativ metode gir analytiske forståelser rundt et tema, for eksempel basert på intervjuer. Kvalitativ metode er basert på få enheter eller informanter. En kvantitativ metode er basert på talldata, og krever et forholdsvis stort antall for at noe skal kunne være målbart (Ringdal, 2018, s. 24).

3.1 Litteraturstudie som metode

I oppgaven anvender jeg litteraturstudie som forskningsmetode. I et litteraturstudie analyserer og skriver man en oppgave basert på forskning som allerede er publisert (Dalland, 2017, s. 199). Det betyr at man på egenhånd samler inn informasjon og litteratur, for å videre kritisk reflektere over den innsamlede informasjonen og til slutt sammenfatte det hele og komme med beskrivelser av hva forskningen kom frem til (Thidemann, 2019, s. 77). Materialet man bruker i litteraturstudie er allerede eksisterende publikasjoner som blant annet kan være artikler, bøker eller tidsskrifter. Innhenting av innholdet skal skje systematisk med litteratursøk i databaser (Thidemann, 2019, s. 81). Hensikten med et litteraturstudie er at leserne skal få en god forståelse rundt kunnskapen som knyttes opp mot problemstillingen, samtidig som man forklarer hvordan man har kommet frem til den kunnskapen (Thidemann, 2019, s. 81).

Jeg har valgt litteraturstudie fordi metoden kan gi et innblikk i forskning som er gjort rundt tema. Funnene sorteres og drøftes opp mot hverandre, samt gir en oversikt over resultatene fra andres forskninger. Metoden kan også gi meg et godt innblikk i hvordan biologiske barn opplever det å vokse opp i et fosterhjem. Fordelen med litteraturstudie er at kilden er lett tilgjengelig og gir økt kunnskap rundt tema. Ulempen er at det kan finnes begrenset relevant forskning og at ulike forskere kan oppnå ulike resultater på grunn av at mennesker tolker ulikt.

Kvantitativ- eller kvalitativ metode kunne vært et alternativ, da ville oppgaven fått et annet resultat. Med kvalitativ metode kunne man gått i dybden på de biologiske barnas opplevelser, for eksempel ved bruk av intervju. Dersom formålet med oppgaven hadde vært å funnet statistikk rundt tema, kunne kvantitativ metode lønnet seg.

På grunn av tidsrammen på 11 uker, og de nevnte metodene er en del mer tidkrevende, vurderte jeg at litteraturstudie var et bedre valg for denne oppgaven. En annen grunn er at det ligger en del strenge etiske retningslinjer bak for å kunne gjennomføre en empirisk undersøkelse. Blant annet regler om at intervjuobjektene må være over 18 år og føringer for hvordan personvern skal ivaretas. Det var en risiko jeg ikke ønsket å ta.

3.2 Datainnsamling

Et systematisk litteratursøk er i følge Thidemann (2019) «planlagt, begrunnet, dokumentert og etterprøvbart» (s. 82). Søkene man gjør er knyttet til problemstillingen som tilhører oppgaven. I denne bacheloroppgaven har jeg valgt å benytte meg av Thidemann (2019) sine trinn for å gjøre et systematisk litteratursøk. Den inneholder følgende trinn: 1. Formulere problemstilling. 2. velge databaser. 3. Bestemme søkeord. 4. Gjennomføre søket. 5. Evaluere søket. 6. Dokumentere søkestrategien (s. 82-89).

3.2.1 Innledende litteratursøk

Jeg startet med å orientere meg i litteratur og forskning som eksiterte på felte i Oria, hvor hensikten var å få et overordnet blikk på hva som allerede er gjort av forskning. Jeg kom blant annet over masteroppgaven skrevet av Øyre (2012) som raskt fanget oppmerksomheten min. I det innledende litteratursøket fant jeg relevante nøkkelord som jeg benyttet i det systematiske litteratursøket.

3.2.2 Problemstilling og PICO skjema

Som anbefalt av Thidemann (2019) brukte jeg et PICO-skjema for å planlegge og begrunne søkene mine, og som et hjelpemiddel for å formulere problemstillingen min og identifisere og organisere søkeordene mine. Jeg fjernet bokstav C på bakgrunn av at jeg ikke hadde intensjon om å sammenligne to tiltak (s. 82).

3.2.3 Databaser og inklusjonskriterier

I oppgaven brukte jeg Oria, Idunn og Scopus sine databaser for å finne relevant kunnskap. Jeg brukte Oria da jeg har brukt den tidligere i studie og står oppført på universitetsbibliotekets

sider. I tillegg tok jeg i bruk Idunn for å sørge for at jeg ikke gikk glipp av relevant norsk forskning. Til slutt brukte jeg Scopus for å få opp internasjonal forskning, samtidig som de har fokus på perspektiver fra det tverrfaglige.

Ved bruk av inklusjons- og eksklusjonskriterier avgrensers søket, slik at man ikke får for mange treff i søket (Thidemann, 2019, s. 83). Eksklusjonskriterier hjalp meg blant annet med å sørge for at søkingen ble mest mulig relevant for min problemstilling. Ulempen ved bruk av slike kriterier kan være at man ikke får opp artikler som likevel kunne vært aktuelle, fordi de forsvinner når man avgrensers søket.

I søkene mine brukte jeg inklusjonskriterier at alle tekstene skulle være fagfellevurderte for å sikre kildens kvalitet. Andre inklusjonskriterier bestemte jeg selv, som publisert mellom 2017 og 2023 og kun engelskspråklige tekster. Eksklusjonskriteriene jeg benyttet meg av var ikke-fagfellevurderte tekster, og at publikasjonen ikke skulle være eldre enn 5 år. Dette gjorde jeg for å sikre kvaliteten på publikasjonene og at nyere forskning vil kunne belyse problemstillingen slik det er i dag. Tema er i stadig endring, og derfor ville ikke funn i eldre publikasjon vært like relevant som publikasjon av nyere dato. Jeg valgte å fokusere på forskning som brukte kvalitativ metode fordi jeg ønsket å finne ut hvilke opplevelser biologiske barn har. Jeg forsøkte å finne norsk forskning da det naturligvis ville gitt best innblikk i hvordan det faktisk er i Norge.

3.2.4 Søkestrategi

I Oria benyttet jeg meg av funksjonen «avansert søk» fremfor «enkelt søk», fordi da kunne jeg allerede avgrense søkeordene og angitt tidsrom. Jeg avgrenset søket mitt ved hjelp av sentrale begreper som kunne forekomme i titler eller som nøkkelord, slik Thidemann (2019) beskriver i trinn 3 (s. 85). Jeg fulgte rådene fra Thidemann (2019) i trinn 4 om å bruke de boolske operatorene OR, som sørger for å få treff på ett eller begge ordene og AND som inkluderer begge ordene man søker med. Det effektiviserte søkene mine. Jeg sørget også for å bruke trunkering, ved å sette inn en stjerne (*), slik at jeg fikk opp entalls- og flertallsformer og ulike varianter av søkeordet jeg brukte (Thidemann, 2019, s. 87). Noen av søkeordene jeg benyttet meg av var “fosterhjem”, “fosterbarn”, “fosterforeldrenes egne barn”, biologiske barn” og “fosterfamilie” i ulike kombinasjoner. På bakgrunn av at jeg ikke fikk så mange treff ved å søke på norsk, forstod jeg at det kunne lønne seg å søke litt bredere ved bruk av engelske søkeord. Da benyttet jeg meg av engelske søkeord som “biological child”, “birth children of foster

parents”, “foster care” and “fostersiblings” i ulike kombinasjoner. Det resulterte i flere resultater, se vedlegg 1,2 og 3. Videre i oppgaven beskrives hvordan jeg kom frem til akkurat de publikasjonene jeg har tatt i bruk.

Den første artikkelen fant jeg ved å benytte søkeordene «birthchildren OR fosterparents AND fostercare» i Oria, som gav 81 346 treff. Jeg skimleste over de første overskriftene, hvor 2 artikler raskt var aktuelle. 81 346 treff var veldig mange, og skulle jeg gjort søket på nytt ville jeg brukt flere avgrensninger for færre treff. Jeg leste gjennom innledningen og sammendraget til de to publikasjonene, hvor jeg da plukket ut den ene som jeg synes passet til problemstillingen. Den andre handlet om adopterte barn og derfor valgte jeg å ikke benytte meg av den.

Den andre artikkelen fant jeg ved å bruke søkeordene «biological AND children AND foster AND sibling» i Scopus, resultatet ble 44 treff. Jeg valgte å ikke bruke inklusjons- og eksklusjonskriterier her på bakgrunn av at jeg opplevde det som utfordrende å finne relevant forskning. Jeg gikk gjennom overskriftene for å få en oversikt hvor 4 av de var aktuelle og som jeg leste sammendraget til. Deretter vurderte jeg at en var aktuelle, de tre andre vurderte jeg dithen at ikke kunne bidra til å belyse problemstillingen til oppgaven min eller var av eldre publikasjon.

Den tredje artikkelen jeg bruker i oppgaven min fant jeg ved bruk av det som Thidemann (2019) kaller for et manuelt søk. Manuelt søk betyr at du sjekker litteraturlisten til fakta eller forskning du allerede har som kan henviser videre til andre relevante artikler (s. 81). Det startet med at jeg søkte i Oria med søkeordene «fosterforeldre AND egne barn». Det resulterte i 18 treff. Øverst kom det opp en artikkel som var publisert i 2022 som vekket interessen min, «barnevernets oppfølging av fosterforeldrenes egne barn» (Gundersen og Tveito, 2022). Da jeg leste kom det frem at publikasjonen baserte seg på intervjuer med fosterhjemskonsulenter, og siden jeg ønsker biologiske barns opplevelser var dermed ikke denne aktuell. Jeg leste likevel gjennom hele artikkelen og bemerket meg at Revheims doktorgrad jevnlig ble henvist. Jeg bladde meg ned til referanselisten og trykket meg derfra inn på doktorgraden som ble publisert i 2019. Revheims doktorgrad er en lang avhandling, og jeg leste dermed kun de kapitlene som var aktuelle for min oppgave. Jeg vurderte at publikasjonen hadde sterk relevans til tema mitt og besluttet derfor å bruke publikasjonen.

I Thidemanns (2019) trinn 5, står det at man skal evaluere søkene. Jeg gikk litt frem og tilbake på trinnene underveis i søkene og noterte meg nøkkelord og andre relevante artikler som kunne bidra til å belyse problemstillingen min underveis i prosessen (s. 88). Jeg opplevde at søkeprosessen gikk greit, og det dukket opp en del litteratur rundt tema. Mye av litteraturen var publisert for mer enn 5 år siden og det tok derfor litt tid å finne nyere publikasjon. Derimot klarte jeg å finne gode og aktuelle forskninger som passet til problemstillingen min. For å få en oversikt over søkene mine som når de ble søkt på, antall treff, avgrensninger og hvilke søkeord jeg hadde brukt laget jeg meg en tabell slik som Thidemann (2019) anbefaler (s. 89), se vedlegg 1,2 og 3.

3.3 Analysen

I oppgaven benyttet jeg meg av Aveyards (2019) tematisk analyse (s. 141), og brukte modellen som et hjelpemiddel for analysen og til å beskrive hvordan jeg har gått frem for å gjennomføre den. Jeg har valgt tematisk analyse på bakgrunn av at metoden er fleksibel og at metodebeskrivelsen hovedsakelig er et utgangspunkt, som man nødvendigvis ikke trenger å følge slavisk. I tillegg gir metoden rom for tilpasning (Aveyard, 2019, s. 141).

Aveyards (2019) sin syv-trinns modell består av å identifisere og utvikle temaer ut ifra de forskningsartiklene jeg har valgt. Målet med analysen er å kunne sammenfatte de tre inkluderte artiklene, for å så kunne identifisere eller finne nye temaer ved å se på studiens helhet fremfor enkeltstudier (s. 141). Det kan gi en bredere forståelse rundt problemstilling, i motsetning til om jeg hadde analyserte artiklene hver for seg.

Trinn 1 i prosessen handler om å identifisere temaer som er sentrale i studiene (Aveyard, 2019, s. 141), som man ofte finner i resultatdelen eller oppsummeringen. Når jeg arbeidet med trinn 1 leste jeg gjennom publikasjonene jeg hadde valgt ut, samtidig som jeg hadde problemstillingen foran meg, anbefalt av Thidemann (2019, s. 93). Jeg leste gjennom tekstene flere ganger, både deler av og hele. Dette for å få best mulig forståelse av innholdet, og å ikke gå glipp av detaljer (Thidemann, 2019, s. 92). Jeg markerte ord og setninger som kunne bidra til å belyse problemstillingen min med markeringstusj (Aveyards, 2019, s. 141). Samtidig skrev jeg stikkord i marginen, for å lettere kunne finne tilbake til avsnitt. Gjennomføringen av trinn 1 førte til nye funn og bidro til å finne temaer som kunne være aktuelle for å belyse problemstillingen min. Jeg analyserte artiklene først hver for seg, før jeg sammenlignet dem.

For å gjøre arbeidet med analysen oversiktlig for meg selv, utarbeidet jeg en tabell som Aveyard (2019) kaller «data summary cart». Jeg brukte diagrammet for å kunne identifisere forfatterne, titlene, hensikt, metode, utvalg og resultat i hver publikasjon (s. 135-136). Diagrammet bidro til at jeg kunne se publikasjonene oppsummert, samtidig som det var enklere å huske hva som tilhørte hvilke publikasjon. Videre følger “data summary charts” i tabell 1-3.

Tabell 1:

Artikkel 1: Israel	Possick, C., Doft, Y., Binschock, D. & Langental-Cohen, M. (2022). <i>The experience of invisibility among birth children of foster parents</i> . 0190-7409. https://www-sciencedirect-com.ezproxy.uis.no/science/article/pii/S0190740922002262
Hensikt	Å undersøke hvilke opplevelser biologiske barn av fosterforeldre har.
Metode	Kvalitativ metode.
Utvalg	14 jødiske voksne i alderen 18-38 år som var født av fosterforeldre. 10 damer og 4 menn.
Resultater	Forfatterne fant ut at følelsen av usynlighet under beslutningsperioden om familien skulle ta imot et fosterbarn og at de hadde ubehagelige opplevelser forbundet med det. Deltakerne hadde en følelse av stolthet over å kunne bidra til å gi et barn uten familie en familie.

Tabell 2:

Artikkel 2: Norge	Njøs, B.M., & Seim, S. (2019). Biological children as participants in foster families. <i>Nordic Social Work Research</i> , 9(2), 160–171. https://doi-org.ezproxy.uis.no/10.1080/2156857X.2018.1465843
Hensikt	Å få et omfattende bilde av hvordan det er å vokse opp med fostersøsken. Artikkelen har fokus på barn og unges opplevelser av involvering og deltagelse i fosterhjemmet, både i familien og i kontakt med barneverntjenesten.
Metode	kvalitativ metode.
Utvalg	Fire barn i alderen 11-14 år. 3 jenter og 1 gutt. Fire voksne i alderen 22-30 år. 2 kvinner og 2 menn.
Resultater	Begge gruppene gav uttrykk for at de følte seg involvert i begynnelsen av fosterhjemoppdraget og følte seg involvert i planleggingen i forkant med tanke å få et fosterbarn. Deltakerne gir uttrykk for at de engasjerte seg med varme og omsorg i hverdagen med fostersøsken. De biologiske barna husket mer om konflikter og belastninger i familien i perioder hvor fosterbarnet krevde en del oppmerksomhet. Mange opplevde u-planlagte flytter for fosterbarnet, noe som de biologiske barna opplevde som vondt å måtte gjennomgå og opplevde å måtte takle sorgen alene. Lite støtte fra barneverntjenesten.

Tabell 3:

Artikkel 3: Norge	Revheim, C. (2019). <i>Hva med oss andre som bor her? Profesjonsetiske utfordringer i møte med fosterforeldrenes egne barn</i> (Doktorgradsavhandling). Universitetet i Agder. https://uia.brage.unit.no/uia-xmlui/bitstream/handle/11250/3032438/Dissertation.pdf?sequence=4&isAllowed=y
Hensikt	Å analysere hvilke utfordringer en fosterhjems plassering kan innebære for som barn som vokser opp i fosterhjem som tar imot fosterbarn.
Metode	Kvalitativ studie.
Utvalg	10 barn av fosterforeldre i alderen 8-21 år. 6 jenter og 4 gutter.
Resultater	Mye oppmerksomhet til fosterbarnet, går på bekostning av biologiske barn – mindre oppmerksomhet til dem.

Stolte bidragsyttere. Mestring og anerkjennelse. Biologiske barn påtar seg ansvar for å hjelpe foreldre. Oppfølging av barneverntjenesten varierer.

Trinn 2 handler om å enten benytte seg av temaene som allerede belyses i artiklene, eller utvikle egne temaer (Aveyard, 2019, s. 142). Jeg benyttet meg av teamene som allerede var belyst i artiklene og sammenlignet dem. Både like og ulike temaer var tatt opp. Målet med teamene er at de skal belyse oppsummeringen av resultatdelene, i tillegg til å gjenspeile problemstillingen i oppgaven.

Det tredje trinnet handler om å diskutere styrken i resultatene (Aveyard, 2019, s. 143). Det ble gjennomført så tidlig som i søkeprosessen ved hjelp av sjekklister fra helsebiblioteket (Helsebiblioteket, 2016). I trinn fire skal man navngi temaene (Aveyard, 2019, s. 143). Jeg har valgt å navngi temaene: *Involvering i beslutningen om å bli fosterhjem, tap av oppmerksomhet, usynlighet, unnlater å fortelle ting til foreldrene, oppfølging fra barneverntjenesten og stolte bidragsyttere*. I trinn 5 skal man sammenligne temaene og trinn 6 handler om å nøye gå gjennom temaene (Aveyard, 2019, s. 144-145).

3.4 Studiens troverdighet

Pålitelighet er et kriteriet for å sikre «kvalitet i forskning og handler om hvorvidt det arbeidet du har presentert, er til å stole på» (Dalland, 2020, s. 58). For eksempel dersom funn jeg har identifisert i denne oppgaven er det samme hvis man gjentar forskningen en annen dag – er forskningen pålitelig. Validitet handler om relevans og gyldighet – altså hvor gyldig funnene i oppgaven er (Dalland, 2020, s. 43). I oppgaven redegjør jeg og lagde en tabell (se vedlegg) for hvordan jeg har samlet inn dataen jeg har brukt i oppgaven, og gir dermed leserne mulighet til å vurdere hvor pålitelig og etterprøvbart det er, samt validitet (Dalland, 2020, s. 58).

Jeg har forsøkt å være kildekritisk i arbeidet med å finne artikler. Blant annet brukte jeg inklusjons- og eksklusjonskriterier, som bidrar til validitet. For eksempel ved at artiklene er av nyere dato. Jeg var observant på om artiklene hadde en god og persistert formulert problemstilling og om artikkelen svarer på problemstillingen. Jeg brukte sjekklisten til helsebiblioteket, som er laget som et verktøy for å utføre kritiske vurderinger av artikler man tenker å bruke (Helsebiblioteket, 2016; Thidemann, 2019, s. 91). I arbeidet med å fylle ut

sjekklisten, ble flere artikler utelatt fordi artikkelen for eksempel ikke svarte på problemstillingen.

To av artiklene er fagfelleverderte, noe som viser til at de har blitt vurdert og godkjent ut i fra strenge vitenskapelige retningslinjer at de er pålitelige (Høgskolen i Innlandet, 2022). Revheims (2019) artikkel er ikke fagfelleverdert. Derimot vurderer jeg at artikkelen er pålitelig på bakgrunn av at et kapittel i boken «Barnevernets begreper» er et resultat av doktorgraden skrevet av Revheim selv. Revheim har ved flere anledninger skrevet oppgaver som omhandler tema «biologiske barn», og det er tydelig at Revheim har god innsikt i tema. I tillegg oppfatter jeg at Revheim har gjennomført en omfattende og nøye forskning, som er svært relevant til tema i oppgaven min noe som gjør at jeg likevel velger å bruke artikkelen i oppgaven. Alle artiklene er av nyere dato som betyr at forskningen er oppdatert og dermed pålitelig og gyldig. Jeg har valgt tre artikler med kvalitativ tilnærming da jeg hovedsakelig ønsket og finne ut hvilke opplevelser biologiske barn har med å vokse opp i fosterhjem.

4.0 Funn

I dette kapitlet skal jeg belyse funn fra artiklene, ved hjelp av temaene: biologiske barns deltakelse, tap av oppmerksomhet, usynlighet, unnlater å snakke med foreldrene, stolte bidragsyttere og oppfølging fra barneverntjenesten.

4.1 Biologiske barns opplevelse av deltagelse i beslutningen om å bli fosterfamilie

To av artiklene viser til at noen biologiske barn ble inkludert, mens andre ikke i beslutningen om å bli fosterfamilie (Possick et.al., 2021; Njøs & Seim, 2018). Funn viser at noen barn ikke kunne huske om de deltok i beslutningen (Revheim, 2019). Revheim (2019) skriver at prosessen med å bli fosterhjem varierer. Noen foreldre involverte de biologiske barna fra start og pratet sammen over tid. En informant i Revheims forskning forteller at de hadde fått god til tid å forberede seg og fortalte:

«Mamma og de spurte oss etter hvert om vi ville, om det var, selv om de hadde gått på det kurset så betydde det ikke at vi må ha et barn. Men at vi nå har mulighet til det» (Revheim, 2019, s. 177).

Andre informanter peker på ulempen ved at prosessen gikk raskt og biologiske barn fikk knapt tid til å forberede seg (Possick et. al, 2021; Njøs og Seim, 2018). Funn viser at foreldrene

gradvis diskuterte mindre og mindre om fosterhjems plasseringen med egne biologiske barn og inkluderte dem ikke på samme måte som til å begynne med (Revheim, 2019).

Funn viser at noen biologiske barn fikk treffe fostersøskenet sitt opptil flere ganger før innflytting, mens andre opplevde å møte de første gang da de flyttet inn (Revheim, 2019). Det ble arrangert samlinger for biologiske barn i regi av barneverntjenesten, og funn viser at de som deltok taklet fosterhjems plasseringen godt. I motsetning til de som opplevde å ha en alt for kort prosess og fikk liten tid til å forberede seg både psykisk og mentalt før plasseringen var et faktum (Revheim, 2019).

4.2 Biologiske barns opplevelser med å være en fosterfamilie

4.2.1 Tap av oppmerksomhet og å bli usynliggjort

Et annet viktig tema var at biologiske barn opplevde tap av oppmerksomhet fra foreldrene etter å ha blitt fosterfamilie (Possick et. al., 2021; Njøs og Seim, 2018; Revheim, 2019). Det kan føre til sjalusi, lavt selvbilde og tilbaketrekning fra familielivet (Njøs og Seim, 2018). Et eksempel på dette er en deltaker som forteller at hun hadde to fostersøsken på to og tre år og at moren var svært opptatt av at de skulle ha alt de trengte og sørget for at de til enhver tid ikke manglet noe. Deltakeren kan ikke huske at hun manglet noe, men hun følte likevel på en slags forskjellbehandling, og at alt handlet om fostersøskenene. Hun uttrykte spørsmålet:

“If everything is about them, who sees me?” (Possick et al., 2021).

En informant fortalte at sett i ettertid så man hva det faktisk kostet å dele foreldrenes oppmerksomhet og omsorg. Det å ikke ha foreldre som er tilgjengelige når man gjerne trenger dem, kan oppleves som sårbart for de biologiske barna. I tillegg forårsaket det et savn om å være alene sammen med foreldrene (Njøs og Seim, 2018). En informant fortalte at tidligere kunne han snakke med foreldrene om for eksempel bekymringer der og da, men etter at fosterbarnet flyttet inn måtte han vente til foreldrene fikk anledning til å sette av tid til han. Biologiske barn beskriver hvordan foreldrene bruker mye av tiden sin på møte med barnevernet, skolen eller andre etater som førte til mindre tid og oppfølging av fritidsaktiviteter og skolearbeid til biologisk barn.

Biologiske barns opplevelser av å ikke bli sett og manglende oppmerksomhet etter å ha blitt fosterfamilie førte til en følelse av usynlighet (Possick et. al., 2022; Njøs & Seim, 2018; Revheim 2019). En deltaker forteller at mors engasjement til fosterbarnet var enormt, noe som

forsterket det biologiske barnets angst og frykten for å miste sin plass i familien. Dette bidro til en enda sterke følelse av usynlighet (Possick et al., 2021).

4.2.2 Unnlater å snakke med foreldre i frykt for å belaste dem

Et funn er at biologiske barna unnlater å fortelle om ting til foreldrene sine, i frykt for å gi dem belastninger (Revheim, 2019; Njøs og Seim, 2018; Possick et. al., 2022). En deltaker snakket ikke lenger med moren sin og henvendte seg heller til tanten sin i frykt for å belaste moren mer (Possick et. al., 2022). Flere forteller at de unnlot å snakke med foreldrene sine, i redsel for at det ble for mye for dem (Possick. Et.al., 2022; Njøs og Seim, 2019; Revheim, 2019). Biologiske barn opplever at foreldrene har nok belastninger med å ivareta fosterbarnet og var bekymret for at foreldrene skulle bli utslitte. En informant fortalte at hun ble sint på fostersøsteren sin dersom fostersøsteren ikke oppførte seg i frykt for at foreldrene skulle bli slitne eller belastet (Possick et al., 2021). En deltaker i artikkelen til Njøs & Seim (2019) ønsket ikke lenger å fortelle om problemene sine med foreldre og sa det slik:

“I didn’t want to say anything to Mum and Dad about how I felt. I didn’t want to be a nuisance and I thought that it would pass, but it didn’t” (s. 167).

Deltakeren snakket heller med onkelen sin når ting var vanskelig. Funnet viser at det er viktig for de biologiske barna at fosterhjems plasseringen blir vellykket. Det førte til at biologiske barn derfor ikke uttrykte sine vanskeligheter i frykt for at foreldrene måtte si opp fosterhjemsoppdraget (Revheim, 2019).

4.2.3 Stolte bidragsytere – engasjerer seg med varme og omsorg

Mange biologiske barn følte seg som stolte bidragsytere og anså oppdraget positivt. De bidro til å gi andre en god omsorgssituasjon og det gav en følelse av å være en del av et viktig prosjekt (Possick et.al., 2022; Njøs & Seim, 2018; Revheim, 2019). De biologiske barna uttrykte stolthet av å være en del av prosjektet, hvor hele familien bidro til å ta vare på fosterbarnet (Revheim, 2019). En deltaker fortalte:

“It strengthened us, in my opinion. We were a kind of adult family. If today David and Joe weren’t in the house, the house, it was a transit station, because everyone lived his life” (Possick et al., 2021, s. 5).

De biologiske barna gir beskrivelser av fosterhjems plasseringen som meningsfull for dem og at de engasjerte seg med varme og omsorg. Det gir en følelse av mestring og anerkjennelse (Njøs og Seim, 2019; Revheim, 2018).

4.3 Oppfølging fra barneverntjenesten

Flere biologiske barn gav uttrykk for erfaringer med lite eller ingenting oppfølging fra barneverntjenesten (Possick et.al., 2022; Njøs & Seim, 2018; Revheim, 2019). Noen opplevde å ha samtaler med barneverntjenesten i forkant av plasseringen, som eneste kontakten de hadde (Possick et. al., 2022). Flere beskrev at sosialarbeiderne ikke var interessert i dem og fokuserte kun på fosterbarna. En deltaker fortalte:

“For me? To me? To the brothers and sisters? Nothing, not even on the level of a technical formality, nothing... The only conversation I had with a social worker was everyone sitting in the living room, before, the first time. “I’ll tell you a little, here and there. Concerns, anyone?” and then I said, “take it [the foster child] away” And then she said “yes, that’s definitely a concern” And that was like my [being in] touch with social workers. They never asked, never” (Possick et al., 2021, s. 15).

Funn viser at noen hadde samtaler med barneverntjenesten, men opplevde dem som overfladiske eller til liten eller ingen nytte. De opplevde å få lite informasjon og ingen verktøy som kunne forberede dem på utfordringer som kunne oppstå (Revheim, 2018). De biologiske barna satt igjen med en følelse av verken bli verdsatt, anerkjent eller sett og hørt, og at barnevernet kun hadde med fosterforeldrene å gjøre (Njøs og Seim, 2019).

Derimot viser funn også gode erfaringer fra møter med barneverntjenesten (Revheim, 2018, s. 207). En informant forteller at hun og saksbehandleren har møttes jevnlig i løpet av de to årene fosterhjems plasseringen varte. Informanten opplevde at kontaktpersonen brydde seg om henne og det gjorde det lettere for henne å ta opp ting dersom noe var vanskelig (Revheim, 2019). Det gav en følelse av å bli sett og hørt. Et søskenpar forteller om erfaringer hvor de deltok på egne samlinger for søsken av fosterbarn og opplevde det som nyttig. Da fikk de dele erfaringer og reflektert over hvordan det er å ha fostersøsken.

5.0 Diskusjon av resultatene

I dette kapitlet skal jeg drøfte og gå nærmere inn på funnene.

5.1 Viktigheten av å føle seg delaktig i beslutningen om å bli fosterhjem

Funn viser til at biologisk barn blir i varierende grad involvert i beslutningen om å bli fosterhjem. Det tyder på at involvering av biologiske barn i noen tilfeller bestemmes av barnets alder, modenhet og tidspunktet familien vurderte å få et fosterbarn. Funn viser at ikke alle biologiske barn har blitt ivaretatt på dette punktet. Samtidig er det vanskelig å vite alder og

modenhet på informantene i denne prosessen, og det kan ha vært til vurdering hos barneverntjenesten at det ikke er hensiktsmessig å involvere dem i beslutningen. Dette er et viktig funn, da det fremkommer i FN's barnekonvensjon at barn skal høres og inkluderes ut i fra deres alder og modenhet (BK, art. 12, punkt 1). Imidlertid opplever flere at de ikke involveres, noe som kan oppleves som ubehagelig og de biologiske barna kan for eksempel få en følelse av at de ikke verdsettes eller inkluderes i oppdraget. Jeg tenker at en deltakelse for biologiske barn i beslutningen om å bli fosterhjem kan bidra til en vellykket plassering, åpenhet i familien og mindre bekymringer knyttet til familiedynamikken og det videre familielivet. Det kan legge til rette for at det biologiske barnet kan stille spørsmål og undre seg sammen med noen som kan gi svar, for eksempel en ansatt i barneverntjenesten.

Når foreldrene viser god omsorg og støtter sitt biologiske barn, bidrar det til at biologiske barn får en deltakende oppvekst, som videre fører til at det biologiske barnet opplever en bedre kontroll over situasjonen. Blant annet ved at det biologiske barnet får være med å bestemme, og at deres meninger blir hørt og lyttet til. I følge Kvello (2015) vil dette kunne fungere som en beskyttelsesfaktor som resulterer i at det biologiske barnet har mindre sannsynlighet for å utvikle vansker i forbindelse med fosterhjems plasseringen. I tillegg kan det gjøre det enklere å snakke om utfordringer som oppstår også etter at fosterbarnet har flyttet inn. Det kan tenkes at noen biologiske barn ikke ønsker å være med i beslutningen om å bli fosterhjem – som også er helt greit. Generelt sett tror jeg at biologiske barns deltakende oppvekst, kan bidra til at det biologiske barnet får en kontroll over situasjonen og en følelse av inkludering. Når det biologiske barnet har følt seg sett og hørt kan det bidra til at barnet takler fosterhjems plasseringen bedre.

5.2 Tap av oppmerksomhet og usynlighet – hvordan føles det for barnet

Et annet funn er at biologiske barna opplever tap av foreldres oppmerksomhet, siden fosterbarnet krever mer oppmerksomhet og har ofte større omsorgsbehov som gjør at fosterforeldrenes oppmerksomhet rettes mot fosterbarnet. En fosterhjems plassering kan medføre uro i hjemmet hvor stress og bekymringer hos det biologiske barnet kan være en konsekvens. Biologiske barn kan reagere med sjalu og sinne (Revheim, 2018, s. 50) når tap av oppmerksomhet inntreffer. Det biologiske barnet kan reagere med å trekke seg tilbake og tilbringe mer tid på rommet. Tap av oppmerksomhet førte til en følelse av å bli usynliggjort, som kan medføre at biologiske barn finner andre strategier for å håndtere problemer som oppstår.

Sårbarhet og dårlig selvbilde kan være en konsekvens av usynliggjøring (Bunkholdt & Kvaran, 2021).

En resiliensfaktor er å ha støtte fra sosialt nettverk og Kvello (2015) anser det som en viktig beskyttelsesfaktor for barna. Det kan bidra til å opprettholde noe som fremdeles er trygt og kjent, selv etter at ett nytt barn har flyttet inn i familien. Samtidig bidrar det til å opprettholde et nettverk for det biologiske barnet utenfor hjemmet. I tillegg kan nettverket utenom familie supplere, dersom foreldrene ikke skulle strekke til. Det kan føre til at barnet opplever mestring og gradvis lærer seg mestringsstrategier og blir selvstendige, samtidig kan nettverket ivareta barnet slik at barnet kan utvikle en trygg tilknytning og positivt selvbilde.

Borge (2010) peker på viktigheten av å følge med på egne barns reaksjoner på endringer i familiestrukturen. Det er viktig å hjelpe biologiske barn til å takle utfordringer slik at de gradvis utvikler resiliens, som videre i livet vil kunne hjelpe dem selv i motgang. Samtaler med biologiske barn for eksempel om hvordan de opplever fosterhjems plasseringen, og generell ivaretagelse anser jeg som en viktig del av fosterhjemsoppdraget. Jeg tenker en vellykket plassering innebærer at biologiske barn blir ivaretatt og opplever det som nyttig å ha fosterbarn boende hos seg.

Jeg har selv erfaring fra å dele oppmerksomheten til mine foreldre med fostersøsken. Som barn følte det urettferdig at man plutselig går fra å ha foreldrenes fulle oppmerksomhet, til dagen etter hvor man må dele på oppmerksomheten. Biologiske barn med foreldre som har brukt tid på å forberede dem og bygget opp resiliens, mener jeg kan få en enklere overgang enn for dem som ikke har fått det. Det er viktig å sørge for at biologiske barn til enhver tid har en opplevelse av å ha sin egen plass i hjemmet. Å dele oppmerksomheten er en god egenskap å kunne takle, og man kan vokse på det som barn. For at det skal kunne bli en positiv erfaring krever det at foreldrene følger opp det biologiske barnet og ser det. Man kan få gode egenskaper som at man blir selvstendig, ansvars- og hensynsfull. På den andre siden kan det oppleves som uforutsigbart dersom man for eksempel ikke kjenner på trygghet. Følelsen av å ikke mestre deling av oppmerksomheten kan virke negativt inn på selvbildet og selvtiliten.

Funn viser at egentid sammen med foreldrene er vesentlig. Barn har behov for å bli hørt og følelse av trygghet og det vil sammen fungere som en beskyttelsesfaktor (Kvello, 2015). Det er flere viktige faktorer som bidrar til resiliens, hvorav en av de viktigste er foreldrenes

sensitivitet, varme og stimulerende omsorg (Øyre, 2012). Det kan føre til at barnet utvikler et positivt selvbilde og lærer seg gode mestringsstrategier og etter hvert blir mer selvstendig. En deltaker forteller at han og foreldrene hadde en kveld i uken sammen, uten fostersøskenet. Det tenker jeg kan være et fornuftig tiltak, hvor man skaper en arena hvor det biologiske barnet blir sett og føler seg ivaretatt.

5.3 Unnlater å snakke med foreldrene i frykt for å gi dem belastninger, og hva som skjer med fosterbarnet

Funn viser at biologiske barn unnlater å fortelle ting til foreldrene. På grunn av at de ser at fosterbarnet krever mye, foreldrene er slitne og de er redd for å gi foreldrene større belastninger. Det kan tenkes at de biologiske barna ikke ønsker å være til bry, og setter sine egne behov i andre rekke for å sørge for at foreldrene ikke blir utkjørt. Jeg tenker at det utelukkende ikke er bra dersom biologiske barna går rundt og er bekymret for foreldrenes kapasitet. For det første kan det føre til at det biologiske barnet ikke forteller om ting som de burde fortalt om, slik som forskningen faktisk viser. For det andre er det mindre sannsynlighet at fosterforeldrene klarer å gi tilstrekkelig omsorg til både fosterbarnet og sine egne barn dersom de faktisk skulle vært utslitte.

Det kan oppstå konfliktfylte måltider eller andre ubehagelig situasjoner i fosterhjemmet. Det kan føre til et press ovenfor familien, som biologiske barn bemerker seg. Noen biologiske barn kan uttrykke frustrasjon med å komme i andre rekke, mens andre unnlater å fortelle ting til foreldrene sine da de er bekymret for belastningen foreldrene allerede utsettes for. Funn viser at biologiske barn frykter at fosterhjems plasseringen ikke skal bli vellykket (Revheim, 2018). Biologiske barna trekker seg unna og lar være å fortelle foreldrene om sine egne problemer, i frykt for fosterhjems plasseringen og fosterbarnets fremtid. Det kan føre til at det biologiske barnet får en emosjonell distansering fra foreldrene, mindre felles aktiviteter med familien, og det biologiske barnet forsøker selv å løse problemer på egenhånd og/eller å beskytte seg selv. Det kan føre til at de biologiske barna blir utsatt for stress, og fosterbarnet kan oppleve en følelse av å ikke ha en plass i familien eller bli sett.

5.4 Stolte bidragsytere i fosterhjemsoppdraget – det trengs anerkjennelse for det!

Biologiske barn finner stolthet i å være fosterhjem og flere beskrev positive følelser til sine fostersøsken. Relasjonen det biologiske barnet har til sitt fostersøsken kan ofte være en god

beskyttelsesfaktor, både for det biologiske barnet og fosterbarnet. Når et fosterbarn flytter inn i familien blir biologiske barn naturligvis en del av fosterhjemsopdraget i varierende grad. Derfor tenker jeg det er viktig at barneverntjenesten, familien og signifikante andre anerkjenner og verdsetter de biologiske barnas rolle i familien. Anerkjennelse er en del av menneskets grunnleggende psykologiske behov og en forutsetning for sunn utvikling (Honneth, 2008). Anerkjennelse kan føre til glede og stolthet, som igjen kan føre til at det biologiske barnet opplever det med glede å kunne bidra til å gi omsorg til fosterbarnet. Imidlertid er det viktig å sørge for at de biologiske barna ikke opplever å få for store omsorgsoppgaver, da det kan gå på bekostning av selvbilde og selvtilliten og kan skape negativitet i forbindelse med fosterhjemmet. Ikke alle trives med å ha en aktiv rolle i fosterhjemmet, derfor har barneverntjenesten og foreldre ansvar for å sørge for at de biologiske barna ikke får mer ansvar og oppgaver enn de selv ønsker. En god balanse kan være avgjørende for en vellykket plassering og at de biologiske barna sitter igjen med positive erfaringer fra fosterhjemsopdraget.

5.5 Oppfølging fra barneverntjenesten

Biologiske barns erfaringer med oppfølging fra barneverntjenesten spriker fra møter med barneverntjenesten gjennom hele prosessen, til lite eller ingen kontakt. Jeg anser det som viktig å forberede og gi de biologiske barna strategier for hvordan de skal håndtere ulike situasjoner som kan oppstå i et fosterhjem. Det fremkommer i NOU 2018: 18 «Trygge rammer for fosterhjem» at barneverntjenesten skal sørge for at det biologiske barnet forberedes før fosterbarnet flytter inn og underveis. Slik vi ser på barn i dag - som «beings» er det svært viktig at vi tar med barnets mening med i beslutninger som omhandler barnet.

I fosterhjemmet kan det oppstå uforutsigbare hendelser og situasjoner, hvor man i ettertid har behov for debrief. Det kan være eksempler som ved utagerende atferd eller selvskadingsproblemtikk hos fosterbarnet. Dersom det biologiske barnet ikke opplever å bli ivaretatt kan det føre til at de har utfordringer med å forstå hvorfor en situasjon var eller ble slik den ble, bli sittende igjen med mange spørsmål og føle skyld over situasjonen. Selv har jeg aldri hatt kontakt med barneverntjenesten etter at vi ble fosterhjem, og jeg har ved flere anledninger hatt mange spørsmål som mine foreldre ikke har kunnet besvare. I tillegg kan jeg tenke meg at jeg burde hatt debrief etter tøffe hendelser som har oppstått i mitt hjem med fostersøskenene mine. Dersom barneverntjenesten ivaretar de biologiske barna med å gi dem nødvendig informasjon og støtte når det trengs, tror jeg det kan det styrke det biologiske barnets ferdigheter til å takle påkjenninger bedre. Det kan også hjelpe det biologiske barnet å lære seg

mestringsstrategier til hvordan takle stress i tøffe situasjoner. Imidlertid må det tas stilling til hvilket behov for samtaler med barneverntjenesten det biologiske barnet har, da behovet kan være variere fra barn til barn. Jeg tenker at barneverntjenesten uansett burde oppfordre de biologiske barna til å ha samtaler med barneverntjenesten, da man ikke alltid vet om man egentlig har behov for det eller ikke. Det kan hende at man ikke føler behov for det, også plutselig oppstår det en uforutsigbar hendelse som fører til at det hadde vært en fordel å hatt den samtalen i bakhånd likevel.

Hvorvidt en samtale mellom barneverntjenesten og det biologiske barnet skal skje varierer. Hvordan barneverntjenesten tenker å samtale med og følge opp de biologiske barna kan de enten ta opp med barnet selv, eller gå via foreldrene. Uansett tenker jeg at man skal ta barnets perspektiv på alvor, og at de på en eller annen måte skal få mulighet til å uttale seg om de ønsker samtale med barneverntjenesten eller ikke. Det kan for eksempel være at de biologiske barna snakker med sine foreldre om det, også kan de videreformidle det til barneverntjenesten. Jeg opplevde å ha flere spørsmål knyttet til fostersøskenet mitt, men også til hvorfor barneverntjenesten var så mye på besøk hos oss som de var, da vi var fosterhjem. Dersom jeg hadde hatt samtaler barneverntjenesten, kunne det hjulpet meg å sortere tankene mine og kanskje jeg kunne fått svar på spørsmålene mine og jeg kunne vært foruten mye av undringen min. Når jeg tenker tilbake på det, husker jeg at det var krevende å ikke få vite så mye, fostersøknene mine var jo trossalt en stor del av meg og min familie. I tillegg savnet jeg at det var noen som snakket med meg om hvordan jeg opplevde situasjonen og hvilke opplevelser jeg hadde med fosterhjems plasseringen. Derfor tenker jeg det er viktig at barneverntjenesten snakker med det biologisk barnet, samtidig kan det bidra til å skape en forståelse til atferden og utfordringene til fostersøskenet sitt. Jeg tror også det kan bidra til en bedre relasjon og forståelse mellom fosterbarnet og det biologiske barnet, fordi det biologiske barnet får en bedre forståelse for situasjonen.

I Paulsen (2016) sin forskning fremkommer det at relasjonen er avgjørende for hvilken grad barnet medvirker (s. 4). Det anser jeg som viktig også når det gjelder biologiske barn. Å sørge for en god relasjon mellom barnevernsarbeider og biologiske barn anser jeg som nødvendig og kan bidra til at biologiske barna enklere medvirker i fosterhjemsoppdraget.

En deltaker forteller om at de fikk kurs i regi av barneverntjenesten. Et kurs som skulle ruste biologiske barna til å ta i mot fosterbarn på god måte. I tillegg møtte de andre barn i samme

situasjon, hvor de da kunne dele erfaringer og opplevelser – noe som de opplevde som svært positivt. Jeg tenker det er viktig, også basert på egne erfaringer at hele familien får den informasjonen og opplæringen som trengs når man påtar seg et slikt fosterhjemsoppdrag. Det kan øke sannsynligheten for at fosterhjems plasseringen blir vellykket, og jeg tenker det er en investering som barneverntjenesten burde investere i til alle som skal bli fosterhjem. I NOU 2018: 18 «Trygge rammer for fosterhjem» fremkommer det informasjon om PRIDE-opplæring, som gis av Bufetat (s. 93). Det fungerer som et slags opplæringskurs, og det poengteres at samtaler med biologiske barn er en viktig del av hjemmebesøket, både før, under og etter opplæringskurset. Formålet er blant annet å forberede biologiske barn på fosterhjemsoppdraget (Angel, 2018, s. 167). Involvere biologiske barn tidlig i forberedelsene, tenker jeg er med på å øke sannsynligheten for en vellykket plassering. Følelsen av å kunne være en del av noe kan være med på å bygge resiliens, selvtillit og gode egenskaper, samt verktøy til å takle påkjenninger og utfordringer som kan oppstå i et fosterhjem. Da kan de biologiske barna få lære om hva oppdraget innebærer og forberedes godt slik at de blir godt rustet når fosterhjems plasseringen faktisk finner sted.

Man kan anta at en av grunnene til at funnene viser at oppfølgingen av biologiske barn varierer kan være at der foreligger lite føringer i barnevernloven og generelt for barnevernansatt hvordan biologiske barns behov skal ivaretas (Gundersen & Tveito, 2022). Kanskje ikke overraskende da det finnes lite forskningsbasert kunnskap om deres opplevelser (Revheim, 2019; Possic et.al, 2022). På grunn av det kan det være utfordrende å komme med forskningsbaserte anbefalinger, samt føringer for hvordan fosterforeldrenes biologiske barna kan ivaretas.

6.0 Konklusjon

Målet med studien var å belyse hvordan biologiske barn opplever det å vokse opp i fosterhjem. Jeg har derfor gjennom studien besvart problemstillingen «*Hvilke erfaringer har biologiske barn med å vokse opp i fosterhjem*». Jeg benyttet meg av litteraturstudie, da jeg tenkte det best kunne besvare oppgaven min. Studien har gitt meg en innsikt i hvordan biologiske barn opplever sin hverdag og har gitt meg en dypere forståelse rundt tema.

Jeg konkluderer med at problemstillingen er besvart basert på funn som fremkommer i oppgaven. Funn viser at mange informantene er fornøyd med hvordan foreldrene og barneverntjenesten involverer dem i beslutningen om å bli fosterhjem, derimot etterlyser de mer

informasjon og oppfølging videre i fosterhjems plasseringen. Et viktig aspekt er at dersom biologiske barn får tilstrekkelig oppfølging vil det kunne ruste dem til å takle utfordringer og fosterhjemsoppdraget på en bedre måte. Det vil øke sannsynligheten for en vellykket plassering. De biologiske barna beskriver at hverdagen ble forandret, blant annet opplevde noen at fosterbarnet tok en del oppmerksomhet og det biologiske barnet ble satt i andre rekke. Det førte til en følelse av usynlighet. Funn viser også at biologiske barn snakker mindre med foreldrene sine i frykt for å belaste dem mer. De ser at de er slitne, og er redde for hva som skjer med fosterbarnet dersom de skulle gi foreldrene enda mer å tenke på. De biologiske barna forteller også om at de er stolte bidragsyttere, engasjerer seg og tar del i fosterhjemsoppdraget, imidlertid etterlyser de anerkjennelse på rollen de har i fosterhjemsoppdraget. Anerkjennelse kan bidra til at barnet setter pris på, glede og stolthet av å være en del av fosterhjemmet.

Dersom biologiske barn skal følges opp må vi vite hvilke behov de har. Økt forskning og belysning av tema kan bidra til å sette biologiske barns perspektiver på agendaen og legge til rette for at de får en sterkere posisjon i fosterhjemsomsorgen.

Med synet på barn som aktør i eget liv, som selvstendige individer med rettigheter og høy legitimitet til å søke barneperspektivet har biologiske barn rett til beskyttelse, bli sett og tatt på alvor. Prinsippene om barnets beste og rett til medvirkning må følgelig gjelde også for de biologiske barna. Det ville heller ikke vært uklokt med en egen bestemmelse i barnevernloven som sørger for å ivareta også de biologiske barna.

7.0 Kilder

- Angel, B. Ø. «Fosterhjemsordningen i endring – an analyse inspirert av Michel Foucault» i *Barnevernets begreper*. Ask, T., A & Eide, S., B (Red.). Oslo: Gyldendal, 2018, s. 63-78. * **Kap. 8, 22 sider.**
- Aveyard., H. (2019). *Doing a literature review in health and social care – A practical guide*. (4.utg.). Open university Press. London, England.
- Barnekonvensjonen. (1989). *Konvensjon om barns rettigheter* (20-11-1989). Lovdata.
https://lovdata.no/pro/#document/NL/lov/1999-05-21-30/KAPITTEL_8
- Barne- og familiedepartementet. (2021, 24. Februar). *Fosterheim og fosterheimsavtala*.
Hentet fra: <https://www.regjeringen.no/no/tema/familie-og-barn/barnevern/fosterheim-og-fosterheimsavtala/id630511/> (Lastet ned: 01.03.2023)
- Barnevernloven (bvl.) Lov om Barnevern av 18. Juni 2021 nr. Lovdata.
97. <https://lovdata.no/pro/#document/NL/lov/2021-06-18-97?searchResultContext=1330&rowNumber=1&totalHits=9715>
- Borge, A. I. H. (2010); *Resiliens, risiko og sunn utvikling*. Gyldendal akademisk. ***kap 2 og 3, 54 sider**
- Bunkholdt, V. & Kvaran, L. (2021). *Kunnskap og kompetanse i barnevernsarbeid*. (2.utg.). Gyldendal akademisk.
- Dalland, O. (2017). *Metode og oppgaveskriving*. (6. utg.). Gyldendal.
- Dalland, O. (2020). *Metode og oppgaveskriving*. (7.utg.). Gyldendal. ***Kap 3 og 10, 31 sider**
- Gjedrem, J. «Barnets beste» » i *Barnevernets begreper*. Ask, T., A & Eide, S., B (Red.). Oslo: Gyldendal, 2018, s. 63-78. ***kap. 3, 18 sider.**
- Gundersen, T. & Jessen, J. T. (2020). *Fosterforeldrenes egne barn: Hvordan synes de det er å*

ha fostersøsken? Resultater fra en spørreundersøkelse. *Tidsskriftet Norges barnevern*, 97(3), 196–213. <https://www-idunn-no.ezproxy.uis.no/doi/10.18261/ISSN.1891-1838-2020-03-04> *213 sider

Gundersen, T. & Tveito, S. B. (2022). Barnevernets oppfølging av fosterforeldrenes egne barn. *Tidsskriftet Norges barnevern*, 99(2-3), 98-115. <https://www-idunn-no.ezproxy.uis.no/doi/full/10.18261/tnb.99.2-3.3>. *115 sider

Grunnloven (grl.) Kongeriket Noregs grunnlov av 17.mai 1814. Lovdata. <https://lovdata.no/pro/#document/NL/lov/1814-05-17-nn?searchResultContext=1793&rowNumber=1&totalHits=13475>

Havnen, K.J.S., Christiansen, Ø., Ljones, E.H., Lauritzen, C., Paulsen, V., Jarlby, F. & Vis, S.A.

(2020). Barnevernets undersøkelsesarbeid: Å medvirke når barnevernet undersøker. En studie av barn og foreldres medvirkning i barnevernets undersøkelsesarbeid. (Delrapport 5).

https://www.bufdir.no/globalassets/global/nbbf/barnevern/a_medvirke_nar_barnevern_et_undersoker_en_studie_av_barn_og_foreldres_medvirkning_i_barnevernets_undersokelsesarbeid.pdf

Helsebiblioteket. (2016, 03. Juni). *4.1 Sjekklistor*.

<https://www.helsebiblioteket.no/innhold/artikler/kunnskapsbasert-praksis/kunnskapsbasertpraksis.no/4.kritisk-vurdering/4.1-sjekklistor->

Honneth, A. (2008). *Kamp om anerkjennelse: Om de sosiale konfliktenes moralske grammatikk*. Oslo: Pax.

Höjer, Ingrid (2003); *Growing up with fostersiblings*, Gøteborg university, skriftserien 2003;1

Høgskolen i Innlandet (2022, 27. mai). *Hva er en vitenskapelig artikkel?* Inn.no. <https://www.inn.no/bibliotek/soeke/vitenskapelig-artikkel/> *2 sider

- Knutsen, J.M. (2014). De navnløse hjelperne – om selvoppfatningen til barn av fosterforeldre. *Tidsskriftet Norges Barnevern*, 91(1), 20–30.
<https://www-idunn-no.ezproxy.uis.no/doi/epdf/10.18261/ISSN1891-1838-2014-01-03> *30 sider
- Kvello. Ø. (2015). Barn i risiko - *Skadelig omsorgssituasjon* (2.utg.). Gyldendal.
- Njøs, B.M., & Seim, S. (2019). Biological children as participants in foster families. *Nordic Social Work Research*, 9(2), 160–171. <https://doi-org.ezproxy.uis.no/10.1080/2156857X.2018.1465843>
- NOU 2018:18. (2018). *Barnevernet i Norge. Trygge rammer for fosterhjem*. Barne- og familiedepartementet. <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/nou-2018-18/id2622734/?ch=2> *169 sider
- Paulsen, V. (2016). Ungdommers erfaringer med medvirkning i barnevernet. *Fontene Forskning*, 1, 4-15. <https://fonteneforskning.no/pdf-15.44730.0.3.addb44a4fe>
- Paulsen, V & Studsrød, I. (2019). *Barnet i sentrum for barnevernspedagogens yrkesutøvelse* i Studsrød, I et.al. (Red.). *Barnevernspedagog – en grunnbok* (s. 25-36). Universitetsforlaget.
- Possick, C., Doft, Y., Binschock, D. & Langental-Cohen, M. (2022). *The experience of invisibility among birth children of foster parents*. 0190-7409. <https://www-sciencedirect-com.ezproxy.uis.no/science/article/pii/S0190740922002262>
- Prop. 106 L (2012-2013) *Endringer i barnevernloven*. Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet. <https://www.regjeringen.no/contentassets/7d0ea1b89cc54939b17e69a20d5f7b48/no/pdfs/prp201220130106000dddpdfs.pdf>
- Revheim, C. (2019). *Hva med oss andre som bor her? Profesjonsetiske utfordringer i møte*

med fosterforeldrenes egne barn (Doktorgradsavhandling). Universitetet i Agder. <https://uia.brage.unit.no/uia-xmlui/bitstream/handle/11250/3032438/Dissertation.pdf?sequence=4&isAllowed=y>

Ringdal, K. (2018). *Enhet og mangfold – Samfunnsvitenskapelig forskning og kvantitativ metode*. (4.utg.). Fagbokforlaget.

Schrøder., S. K. «Medvirkning» » i *Barnevernets begreper*. Ask, T., A & Eide, S., B (Red.). Oslo: Gyldendal, 2018, s. 81-96. ***kap. 5, 15 sider**

Statistisk sentralbyrå. (2022, 6. juli). *Barnevern*. ssb.no. <https://www.ssb.no/sosiale-forhold-og-kriminalitet/barne-og-familievern/statistikk/barnevern>

Thidemann, L., J. (2019). *Bacheloroppgaven for sykepleiestudenter – den lille motivasjonsboken i akademisk oppgaveskriving*. (2.utg.). Universitetsforlaget. ***Kap 11, 20 sider**

Thompson, H. & McPherson, S. (2011). The experience of living with a foster sibling, as described by the birth children of foster carers: A thematic analysis of the literature. *Adoption & Fostering*, 35(2), 49–60. <https://journals-sagepub-com.ezproxy.uis.no/doi/epdf/10.1177/030857591103500206>

Øyre, I. (2012). *Hvordan opplever biologiske barn det å vokse opp med fostersøsken med utfordrende atferd?* Masteroppgave, Universitetet i Stavanger. <https://uis.brage.unit.no/uis-xmlui/bitstream/handle/11250/185076/Oyre.pdf?sequence=1&isAllowed=y> ***111 sider**

Selvvalgt pensum: 800 sider

Vedlegg

Vedlegg 1: Søk i databasen Oria

Vedlegg 2: Søk i databasen Idunn

Vedlegg 3: Søk i databasen Scopus

Søke- dato	Søk nummer	Søkeord og ordkombinasjoner	Avgrensninger	Antall treff	Leste abstract	Leste artikler
15.01.23	1	« <i>biologisk barn*</i> <i>AND</i> <i>fostefamilie*</i> <i>OR</i> <i>fosterhjem</i>	Publisert siste 5 år. Fagfelleverderte artikler	12	2	0
15.01.23	2	« <i>Fosterhjem</i> <i>AND</i> <i>Egne barn</i> <i>OR</i> <i>biologiske</i> <i>barn</i> »	Publisert siste 5 år. Fagfelleverderte artikler	20	1	0
16.01.23	3	« <i>Egne barn AND</i> <i>fosterbarn*</i> <i>AND</i> <i>fostefamilie OR</i> <i>fosterhjem</i> »	Publisert siste 5 år. Fagfelleverderte artikler	13	1	1
16.01.23	4	« <i>Fosterforeldre</i> <i>AND</i> <i>egne barn</i> »	Publisert siste 5 år. Fagfelleverderte artikler	4	1	1
16.01.23	5	« <i>birthchildren OR</i> <i>fosterparents AND</i> <i>fostercare</i> «	Publisert siste 5 år. Fagfelleverderte artikler	89 215	7	2
16.01.23	6	« <i>Birth children of</i> <i>foster parents*</i> <i>AND</i> <i>fostercare*</i> »	Publisert siste 5 år. Fagfelleverderte artikler.	1	1	1
17.01.23	7	« <i>Birth Children*</i> <i>AND</i> <i>fostercare*</i> <i>OR</i> <i>Fosterfamily*</i> »	Publisert siste 5 år. Fagfelleverderte artikler.	3	1	1

17.01.23	8	« <i>birth child*</i> » OR « <i>biological child*</i> » and “ <i>fostercare</i> ”	Publisert siste 5 år. Fagfellevurderte artikler.	95 225	7	1
17.01.23	9	« <i>birth child*</i> » OR « <i>biological child*</i> » and “ <i>fostercare</i> ”	Publisert siste 5 år. Fagfellevurderte artikler. Norsk språklige	304	2	0

Søke-dato	Søk nummer	Søkeord og ordkombinasjoner	Avgrensninger	Antall treff	Leste abstract	Leste artikler
16.01.23	10	« <i>birth child*</i> » OR « <i>biological child*</i> » and “ <i>fostercare</i> ”		0	0	0
16.01.23	11	« <i>Biologisk barn*</i> OR <i>biologisk barn*</i> AND <i>fosterfamilie og Fosterhjem</i> ”	Publisert 2017-2023	17	1	0
16.01.23	12	“ <i>Fosterhjem AND Egne barn OR biologiske barn</i> »	Publisert 2017-2023	94	2	0
16.01.23	13	Egne barn AND fosterbarn* AND fosterfamilie OR fosterhjem	Publisert 2017-2023	94	0	0

Søke-dato	Søk nummer	Søkeord og ordkombinasjoner	Avgrensninger	Antall treff	Leste abstract	Leste artikler
18.01.23	14	“ <i>birth AND child AND foster AND care</i> ”	Publisert 2017-2023	319	3	1
18.01.23	15	“ <i>fostercare OR stepfamily AND biological</i> »	Publisert 2017-2023	93	1	0

18.01.23	16	Biological AND children AND foster AND sibling	Publisert 2017-2023	44	2	1
18.01.23	17	«biological child» AND «foster care»	Publisert 2017-2023	222	1	0